

5. Hoe leef ik als christen? | b. media en cultuur

kernwoord: digitale leefwereld

Digibewust

Bijlagen

Bijlage bij introductie – *I-net tst (3.2)*

De test

1. Als iemand aan jou vraagt wat je op internet aan het doen bent, dan...
 - A. zeg ik altijd de waarheid.
 - B. ga ik dus echt niet zeggen wat ik doe.
 - C. vertel ik iets, maar niet alles.
2. Morgen heb je een tentamen, maar je wilt echt nog even chatten. Ga je lekker liggen slapen of...?
 - A. Ik ga zeker weten chatten, tot diep in de nacht.
 - B. Ja, ik kies toch echt voor mijn bed.
 - C. Mwah, misschien tien minuten chatten en daarna slapen.
3. Je vriend(in) vraagt of je mee gaat winkelen, maar je hebt net een leuke jongen of meisje ontmoet via MSN. Lastige keus, wat ga je zeggen?
 - A. Voordat ik het door heb, verzin ik een smoesje en ga ik msn'en met dat meisje of die jongen.
 - B. Ik twijfel... MSN is ook leuk, maar winkelen ook.
 - C. Definitely shoppen!
4. Je komt op een sekssite. Wat doe je?
 - A. Ik klik hem altijd meteen weg.
 - B. De verleiding is echt te groot en ik blijf kijken.
 - C. Het is wel moeilijk, maar naar even gekeken te hebben, klik ik 'em weg.
5. Je zit lekker te chatten en dan komt je broertje eraan met de vraag of hij op de computer mag. Wat doe je?
 - A. Ik word ontzettend boos en zeg dat hij een knal krijgt als hij niet snel weggaat.
 - B. Natuurlijk mag dat en ik laat hem er meteen op.
 - C. Ik spreek een tijd af hoe lang ik er nog op zit, daarna mag hij.
6. Je neemt jezelf voor om een half uurtje te gaan internetten. Lukt dat dan ook?
 - A. Meestal wel.
 - B. Nee, ik zit er dan gelijk twee uur achter.
 - C. Ja, dat lukt zeker. Afspraak is afspraak.
7. Een jongen of meisje vraagt of je wilt afspreken. Je kent diegene alleen van het chatten. Zou je dat doen?
 - A. Dat ligt eraan of ik goede gesprekken met hem of haar heb gehad.
 - B. Nee, want via internet is niemand echt te vertrouwen.
 - C. Ja, waarom niet..., is toch gezellig?

8. Je kunt je wel eens heel naar voelen als je thuis komt. Misschien loopt het op school niet lekker of is je verkering net uit. Hoe voel jij je als je dan gaat internetten?
- A. Net zo rot! Daar verandert internet niks aan.
 - B. Ik vergeet even alles. Heerlijk om even nergens meer aan te denken.
 - C. Het klaart wel op, maar nog steeds voel ik me een beetje beroerd.
9. Je komt een leuke game tegen, maar je moet er voor betalen. Wat doe je?
- A. Ik spreek met mezelf een bedrag af en daar hou ik me aan.
 - B. Ik heb altijd geleerd om niet voor een game te betalen, dus dat doe ik ook echt niet!
 - C. Het zijn vaak vet leuke games, ik kan de verleiding niet weerstaan. Ik betaal!
10. Je moet echt nog even een werkstuk maken. Morgen móet-ie het af zijn, anders kost je dat een punt. Maar onder in beeld zie je een MSN-blokje knippen...
- A. Ik klik er meteen op om te kijken wie er wat zegt.
 - B. Ik sluit me er helemaal voor af, dat werk moet eerst af.
 - C. Soms praat ik terug.
11. Je bent aan het chatten en je voelt je heel beroerd. Een vriend(in) vraagt hoe het met je gaat.
- A. Ik zeg echt niet dat het slecht gaat. Ik ben altijd vrolijk op MSN!
 - B. Ik zeg rustig hoe het echt met me gaat. Waarom niet?
 - C. Dat ligt eraan of het mijn beste vriend(in) is, anders weet ik nog niet of ik eerlijk zal antwoorden.
12. Digitaal pesten, wie heeft er niet van gehoord...?
- A. Ik niet. Wat is dat?
 - B. Daar doe ik regelmatig zelf ook aan mee.
 - C. Een enkele keer zeg ik wel wat onaardigs, maar dat maak ik ook weer goed.

De puntentelling

	A	B	C
1.	0	4	2
2.	4	0	2
3.	4	2	0
4.	0	4	2
5.	4	0	2
6.	2	4	0
7.	2	0	4
8.	0	4	2
9.	2	0	4
10.	4	0	2
11.	4	0	2
12.	0	4	2

Bijlage bij introductie – *Jouw digitale snelweg (3.3)*

Het goede op internet

Google zoeken Ik doe een gok

Doorzoek: ☒ het internet ☐ pagina's in het Nederlands ☐ pagina's uit Nederland

Bijlage bij verwerking – Spel: OK of niet OK? (5.1)

Door middel van een spel raken tieners met elkaar in gesprek over wat ze wel en niet verstandig en verantwoord vinden op internet.

Aankondiging – *Internetten en tegelijkertijd gericht zijn op God. Pff, mooie woorden, maar hoe doe je dat? Daar gaan we, met behulp van een spel, nog eens met elkaar over praten. Want wat vind jij OK of niet OK om te doen op internet?*

Benodigheden – Hieronder staan alle benodigheden die je per groepje nodig hebt voor het maken en uitvoeren van het spel.

Spelbord – Maak van een groot stuk karton een spelbord in de vorm van een driehoek. Op de buitenrand van het spelbord maak je drie verschillende categorieën in drie verschillende kleuren. De categorieën zijn: chatbox/MSN, internet en e-mail. Maak in het midden van het spelbord drie vakken. Zet in het eerste vak 'OK', in het tweede vak 'niet OK' en in het derde vak een '?'.

Situatiekaartjes – Schrijf (een aantal van) de onderstaande situaties op kaartjes van stevig karton in drie verschillende kleuren, corresponderend met de drie categorieën op het spelbord.

Dobbelsteen – Beplak een dobbelsteen met de kleuren die je gebruikt voor de verschillende categorieën. Elke kleur heeft dus twee vakken.

Leg tot slot de benodigheden op een aantal tafels gelijk aan het aantal groepjes tieners.

Situatie per categorie

Chatbox/ MSN

- Je ouders hebben ruzie met elkaar. Je bent met een onbekende aan het chatten. Met die persoon kun je goed over de ruzie tussen je ouders praten.
- Je hebt een jong hondje gekregen. Je laat 'em via je webcam aan al je vrienden zien.
- Je hebt al drie weken gechat met dat leuke meisje of die leuke jongen. Je wilt haar/hem graag in het echt zien, dus maak je een afspraak.
- Je hebt ruzie met een klasgenoot. Thuis kom je haar tegen op MSN. Je eindigt het gesprek met de woorden: 'Wacht maar, morgen na school...!'
- Je mag van je ouders elke dag een half uur op MSN.
- Je vader bekijkt op de computer de gesprekken die jij op MSN hebt gevoerd.
- Iemand in een chatbox vraagt aan jou op welke school je zit.
- Je vindt het fijn om in een chatbox over je problemen te praten.
- Iemand heeft jouw foto op internet gezien. Hij zegt dat je zó mooi bent, dat je wel fotomodel kan worden. Hij wil een afspraak met je maken.
- Je bent 14, maar je vindt het stoer om in een chatbox te zeggen dat je 18 bent.
- Je hebt nieuwe zwemkleding gekocht. Je trekt het aan en je laat via de webcam aan je vrienden zien hoe het staat.

Internet

- Je ouders zetten een 'internetfilter' op jullie computer thuis.
- Op je eigen webpagina zet je regelmatig foto's van jezelf die jij wilt.

- Je ouders hebben de computer in de woonkamer gezet.
- Als je vragen hebt over seks, dan zoek je de antwoorden op internet.
- Van je ouders mag je zolang op internet als je zelf wilt.
- Via een site stuur je een anoniem mailtje naar een vriend waar je boos op bent.
- Een leerkracht is vertrokken naar India. Via een website houd je regelmatig bij wat hij daar doet.
- Je koopt regelmatig kleding, gadgets, enzovoorts via internet
- Je zet de naam van een klasgenoot die je niet mag op een 'pestsite'.
- Via de site van de politie doe je aangifte, omdat je bedreigd wordt via je mail.

E-mail

- Jullie hebben een leuke jonge mentor. Met Valentijnsdag stuur je hem/haar met een aantal meiden/jongens een digitale liefdeskaart.
- Je zit met een probleem en je mailt je mentor er 's avonds uitgebreid over. Dat mocht, heeft-ie zelf gezegd.
- Je bent boos op een klasgenoot. Om hem te plagen stuur je een mailtje rond dat hij verkering heeft met het lelijkste meisje van de school.
- Een vriend moet een mailtje versturen. Je geeft hem je password, zodat hij jouw computer kan gebruiken.
- Mail van onbekenden verwijder je meteen uit je mailbox.
- Je hebt een mailtje van een onbekende afzender. Je bent nieuwsgierig wat erin staat en opent het mailtje.
- Je vriend stuurt een foto van zichzelf. Je vindt hem zo mooi dat je de foto doorstuurt naar je vriendin.
- Je moeder vindt dat zij jouw password moet weten.
- Een jongen vraagt het mailadres van je vriendin. Je geeft het hem gelijk.
- Je stuurt een mailtje naar je beste vriend waarin jij hem vertelt over een ruzie thuis.

Werkwijze stap 1 – Maak groepjes en zorg ervoor dat bij elk groepje een leidinggevende zit. Elk groepje gaat bij een tafel met de benodigdheden voor het spel zitten. De situatiekaartjes worden over de buitenrand van het spelbord verdeeld bij de bijbehorende kleur. Een speler gooit de dobbelsteen, pakt een kaartje in de kleur die gegooid is en leest voor wat erop het kaartje staat. De speler bepaalt of hij de situatie 'wel of niet OK' vindt. Hij legt vervolgens het kaartje op het vakje in het midden van het spelbord dat correspondeert met zijn mening. Als de speler de situatie niet helemaal duidelijk vindt, legt hij het kaartje op het vraagteken. Als een andere speler het niet eens is met de keuze van de speler die aan de beurt is, klopt hij op de tafel. Het kaartje wordt ook dan bij het vraagteken gelegd. In deze fase van het spel vindt er geen discussie plaats. Rond na ongeveer een kwartier deze eerste fase van het spel af.

Werkwijze stap 2 – Pak nu de kaartjes die in het vak van het vraagteken zijn terechtgekomen. Lees de kaartjes één voor één voor. Het is de bedoeling dat er per situatie een discussie ontstaat over welk gedrag tieners wel of niet OK vinden op internet en waarom. Laat in het gesprek duidelijk zijn dat het niet de bedoeling is een lijstje te maken met goede of foute dingen op internet. Het gaat er vooral om dat tieners beseffen dat je kritisch moet blijven en dat je dingen kunt doen op internet die niet overeenkomen met een leven dat gericht is op God. Het is dus goed om je af te vragen wat wel en niet verstandig en verantwoord is op internet.

Afronding – *Na vanavond kunnen en willen we één conclusie trekken: blijf bewust bezig met internet en wees kritisch! Haal het goede van internet naar boven en probeer de risico's te vermijden. Dan blijft internetten veilig, verantwoord én leuk!*